

IV

(Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu UE i Traktatu Euratom)

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 235/09/COL

z dnia 20 maja 2009 r.

w sprawie tymczasowego programu pomocy o niewielkiej wartości

(Norwegia)

URZĄD NADZORU EFTA ⁽¹⁾

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ⁽²⁾, w szczególności jego art. 61-63 oraz protokół 26 do tego porozumienia,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości ⁽³⁾, w szczególności jego art. 24,

UWZGLĘDNIAJĄC część I art. 1 ust. 3 oraz część II art. 4 ust. 3 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale ⁽⁴⁾,

UWZGLĘDNIAJĄC wytyczne Urzędu dotyczące zastosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG, a zwłaszcza część VIII ⁽⁵⁾ – Tymczasowe zasady w związku z kryzysem finansowym – Tymczasowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego ⁽⁶⁾, zmienione decyzją Urzędu 190/09/COL z dnia 22 kwietnia 2009 r. ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Zwany dalej „Urzędem”.

⁽²⁾ Zwane dalej „Porozumieniem EOG”.

⁽³⁾ Zwane dalej „porozumieniem o nadzorze i Trybunale”.

⁽⁴⁾ Zwanego dalej „protokołem 3”.

⁽⁵⁾ Wytyczne dotyczące zastosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG oraz art. 1 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, przyjęte i wydane przez Urząd w dniu 19 stycznia 1994 r., opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (Dz.U. L 231 z 3.9.1994, s. 1 oraz Suplement EOG nr 32 z 3.9.1994, s. 1), w dalszej części zwane „wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa”. Zaktualizowana wersja wytycznych dotyczących pomocy państwa jest opublikowana na stronie internetowej Urzędu: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁶⁾ Zwane dalej „tymczasowymi ramami prawnymi”.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 15 z 20.1.2011, s. 26 oraz Suplement EOG nr 3 z 20.1.2011, s. 31.

UWZGLĘDNIAJĄC decyzję Urzędu nr 195/04/COL z dnia 14 lipca 2004 r. w sprawie przepisów wykonawczych, o których mowa w części II art. 27 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale ⁽⁸⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. STAN FAKTYCZNY

1. Procedura

Pismem z dnia 2 kwietnia 2009 r. (nr referencyjny 514308) władze norweskie zgłosiły tymczasowy program pomocy o niewielkiej wartości zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3.

2. Opis proponowanych środków

2.1. Cel środka pomocy

Władze norweskie wskazały, że kryzys finansowy zaczyna wpływać również na realną gospodarkę. Zgłoszony środek stanowi część większego pakietu działań ⁽⁹⁾ mających na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w norweskiej gospodarce. Zgłoszony program pomocy przewiduje możliwość udzielenia pomocy o niewielkiej wartości przedsiębiorstwom, które znalazły się nagle w sytuacji niedostatku środków finansowych i braku możliwości uzyskania kredytu, tak, aby zaradzić poważnym zaburzeniom w norweskiej gospodarce.

W programie zaznaczono wyraźnie, że jego podstawą jest art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG i że opiera się on na pkt 4.2 „Ograniczona kwota pomocy zgodna z przepisami” tymczasowych ram prawnych.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 139 z 25.5.2006, s. 37 oraz Suplement EOG nr 26 z 25.5.2006, s. 1, zmieniona decyzją nr 319/05/COL z dnia 14 grudnia 2005 r. (Dz.U. L 113 z 27.4.2006, s. 24 oraz Suplement EOG nr 21 z 27.4.2006, s. 46).

⁽⁹⁾ W obliczu problemów na norweskim rynku pracy rząd norweski wprowadził zmiany w budżecie na rok 2009 w części dotyczącej podatków, występując do parlamentu z odpowiednim wnioskiem (St.prp. nr 37 (2008-2009) (biała księga)). Mimo iż tymczasowy program pomocy o niewielkiej wartości nie jest wyraźnie wymieniony w ww. wniosku rządu (St.prp. nr 37 (2008-2009)), będzie on finansowany w ramach zwiększenia budżetu dla Innovation Norway wprowadzonego tą właśnie zmianą.

2.2. Charakter i forma pomocy

Pomoc będzie udzielana w przejrzystej formie, zgodnie z definicją w art. 5 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych⁽¹⁾, w szczególności w postaci dotacji bezpośrednich, dotacji podlegających zwrotowi, dopłat do oprocentowania, dotowanych pożyczek ze środków publicznych, w przypadku których element pomocy wyliczany jest na podstawie stopy referencyjnej⁽²⁾ Urzędu obowiązującej w dniu udzielenia pomocy, oraz gwarancji państwowych.

Program gwarancyjny, którym zarządza Innovation Norway, stosowany jest zazwyczaj zgodnie z aktem prawnym wymienionym w załączniku XV do porozumienia EOG w sprawie pomocy *de minimis*⁽³⁾. Oznacza to min., że pomoc indywidualna przyznana przedsiębiorstwom, które nie należą do kategorii przedsiębiorstw zagrożonych, uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis* wówczas, gdy gwarantowana część pożyczki udzielonej w ramach takiego programu nie przekracza kwoty 1 500 000 EUR na przedsiębiorstwo (750 000 EUR w sektorze transportowym). Aby obliczyć element pomocy w przypadku gwarancji państwowych dla pożyczek przekraczających 1 500 000 EUR, zgodnie z możliwością przewidzianą w ostatnim zdaniu przypisu do pkt 4.3.2 lit. a) tymczasowych ram prawnych, władze norweskie przyjmują jako punkt odniesienia bezpieczne stawki określone w załączniku do tymczasowych ram prawnych. Niezależnie od faktu, czy gwarancje wydaje się na potrzeby MŚP czy też dużych przedsiębiorstw, roczny element pomocy wynikający z gwarancji jest obliczany na podstawie różnicy pomiędzy bezpiecznymi stawkami określonymi w załączniku do zmienionych tymczasowych ram prawnych oraz rocznymi stawkami stosowanymi przez władze norweskie.

2.3. Krajowa podstawa prawna środka pomocy

Podstawę prawną programu pomocy stanowi St.prp. nr 1 (2008-2009) dla Ministerstwa Handlu i Przemysłu oraz pismo Ministerstwa skierowane do Innovation Norway („Oppdragsbrev Innovasjon Norge”).

Program zacznie obowiązywać po zatwierdzeniu przez Urząd.

2.4. Zarządzanie programem

Zgłoszonym programem pomocy zarządzać będzie Innovation Norway.

⁽¹⁾ Uwzględniono w załączniku XV (Pomoc państwa) do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 120/2008 (Dz.U. L 339 z 18.12.2008, s. 111 i Suplement EOG nr 79 z 18.12.2008, s. 20).

⁽²⁾ Stopa referencyjna obliczana jest na podstawie przepisów rozdziału dotyczącego metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych zawartego w Wytycznych Urzędu Nadzoru EFTA w sprawie pomocy państwa, zmienionych decyzją Urzędu nr 788/08/COL z dnia 17 grudnia 2008 r. Aby uzyskać stosowną stopę referencyjną do stopy bazowej należy dodać odpowiednią marżę. Stopy bazowe publikowane są na stronie internetowej Urzędu Nadzoru EFTA.

⁽³⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5) zostało uwzględnione w załączniku XV (Pomoc państwa) do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 29/2007 (Dz.U. L 209 z 9.8.2007, s. 52 oraz Suplement EOG nr 38 z 9.8.2007, s. 34).

2.5. Budżet i czas trwania programu

Władze norweskie poinformowały, że na obecnym etapie przedstawienie rocznego budżetu dla zgłoszonego środka pomocy nie jest możliwe, ponieważ ogólny budżet Innovation Norway został zwiększony bez wyodrębnienia środków przeznaczonych na zgłoszony program pomocy.

Pomoc w ramach programu może być udzielana do dnia 31 grudnia 2010 r.

2.6. Odbiorca

Program adresowany jest do MŚP oraz dużych firm na całym terytorium Norwegii.

Władze Norwegii potwierdzają, że pomoc nie będzie udzielana dużym przedsiębiorstwom, które w dniu 1 lipca 2008 r. kwalifikowały się do kategorii zagrożonych przedsiębiorstw w rozumieniu pkt 2.1 wytycznych Urzędu dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, ani też MŚP, które w tym dniu kwalifikowały się do kategorii przedsiębiorstw zagrożonych w rozumieniu art. 1 ust. 7 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.

Program może być stosowany w przypadku przedsiębiorstw, które w dniu 1 lipca 2008 r. nie były zagrożone, ale które później znalazły się w takiej sytuacji w wyniku światowego kryzysu finansowego i gospodarczego.

2.7. Zakres sektorowy, wyłączenie pomocy wywozowej oraz pomocy preferującej produkty krajowe względem produktów przywożonych

Tymczasowy program pomocy o niewielkiej wartości ma zastosowanie do wszystkich sektorów, z wyjątkiem sektorów określonych w pkt 4.2.2. ust. 38 lit g) tymczasowych ram prawnych. Wyłącza się z zakresu programu pomoc wywozową oraz pomoc preferującą krajowe towary i usługi względem przywożonych (pkt 4.2.2 lit. d) tymczasowych ram prawnych).

2.8. Podstawowe elementy programu

Władze norweskie potwierdziły, że nowy program pomocy będzie w pełni zgodny z warunkami pkt 4.2.2. tymczasowych ram prawnych w zakresie przekazywania ograniczonych kwot pomocy zgodnej z przepisami. W szczególności:

- kwota pomocy brutto nie przekroczy 500 000 EUR (przed potrąceniem z tytułu podatku lub innych opłat) na przedsiębiorstwo; jeżeli pomoc przyznaje się w formie innej niż dotacja, kwotę pomocy wyraża się jako ekwiwalent dotacji brutto;
- przed udzieleniem pomocy Innovation Norway jest zobowiązane uzyskać od zainteresowanego przedsiębiorstwa deklarację w formie pisemnej lub elektronicznej dotyczącą wszelkiej innej pomocy *de minimis* oraz pomocy w ramach przedmiotowego środka, którą przedsiębiorstwo to otrzymało w ciągu danego roku obrotowego; Innovation Norway zobowiązane jest sprawdzić, czy całkowita pomoc otrzymana w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. nie przekroczy górnej granicy 500 000 EUR;

- pomoc może być przyznana nie później niż 31 grudnia 2010 r.;
- w ramach programu nie udziela się pomocy wywozowej ani pomocy preferującej produkty krajowe względem produktów przywożonych;
- pomoc w ramach niniejszego środka może być łączona z innymi rodzajami pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem pod warunkiem że przestrzegane są pułapy intensywności wskazane w odpowiednich wytycznych lub rozporządzeniach w sprawie wyłączeń grupowych;
- pomoc nie będzie udzielana dużym przedsiębiorstwom, które w dniu 1 lipca 2008 r. kwalifikowały się do kategorii zagrożonych przedsiębiorstw w rozumieniu pkt 2.1 wytycznych Urzędu dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, ani też MŚP, które w tym dniu kwalifikowały się do kategorii przedsiębiorstw zagrożonych w rozumieniu art. 1 ust. 7 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, uwzględnionego w Porozumieniu EOG.

2.9. Nadzór i sprawozdawczość

Władze norweskie potwierdzają, że będą przestrzegane przepisy tymczasowych ram prawnych w zakresie nadzoru i sprawozdawczości.

II. OCENA

1. Istnienie pomocy państwa

Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami”.

Zastosowanie środka wiąże się z wykorzystaniem zasobów państwowych, ponieważ zgłoszony program finansowany jest z budżetu państwa norweskiego. Środek ma charakter selektywny, ponieważ pomoc udzielana jest jedynie niektórym przedsiębiorstwom. Środek przynosi korzyści beneficjentom, ponieważ dzięki niemu przyznaje im się ograniczone kwoty pomocy, które w przeciwnym wypadku nie byłyby dla nich dostępne. Środek ma wpływ na handel pomiędzy państwami EOG, ponieważ nie ogranicza się jedynie do sektorów nieobjętych wymianą handlową na terenie EOG.

W związku z powyższym Urząd uznaje, że program stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 EOG.

2. Wymogi proceduralne

W myśl części I art. 1 ust. 3 protokołu 3 „Urząd Nadzoru EFTA jest informowany, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy [...]. Dane państwo nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej”.

Władze norweskie pismem z dnia 2 kwietnia 2009 r. (nr referencyjny 514308) zgłosiły tymczasowy program pomocy o niewielkiej wartości, dopełniając tym samym wymogu zgłoszenia. Wskazały również, że wdrożenie programu uzależnione jest od zatwierdzenia go przez Urząd, dopełniając tym samym obowiązku wstrzymania się z przyznaniem pomocy do momentu wydania stosownej decyzji końcowej.

Urząd uznaje zatem, że władze norweskie dopełniły swoich obowiązków na mocy części I art. 1 ust. 3 protokołu 3.

3. Zgodność pomocy z prawem:

Urząd dokonał oceny zgodności zgłoszonego środka z postanowieniami art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG i przepisami tymczasowych ram prawnych.

Przyjmując tymczasowe ramy prawne Urząd potwierdził (pkt 4.1 ust. 33), że „w świetle wagi obecnego kryzysu finansowego i jego skutków dla gospodarek wszystkich państw EFTA [...] aby rozwiązać zaistniałe problemy, niektóre kategorie pomocy państwa są, w ograniczonym okresie, uzasadnione, i można je uznać za zgodne z Porozumieniem EOG na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b).”

Zgłoszony środek pomocy ma na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa EFTA i został przygotowany w taki sposób, aby spełnić wymogi nowej kategorii pomocy opisanej w pkt 4.2.2 tymczasowych ram prawnych („ograniczona kwota pomocy zgodna z przepisami”).

Urząd stoi na stanowisku, że zgłoszony środek pomocy spełnia wszystkie warunki określone w tymczasowych ramach prawnych. W szczególności:

- maksymalna kwota pomocy nie przekracza ekwiwalentu pieniężnego w wysokości 500 000 EUR na przedsiębiorstwo (zgodnie z pkt 4.2.2 lit. a) i f) tymczasowych ram prawnych);
- pomoc przyznawana jest w formie programu pomocy (zgodnie z pkt 4.2.2 lit. b) tymczasowych ram prawnych);

- pomoc przyznawana jest wyłącznie przedsiębiorstwom, które nie były zagrożone w dniu 1 lipca 2008 r.⁽¹⁾; może zostać udzielona przedsiębiorstwom, które nie były w tym czasie zagrożone, ale które później znalazły się w takiej sytuacji w wyniku światowego kryzysu finansowego i gospodarczego (zgodnie z pkt 4.2.2 lit. c) tymczasowych ram prawnych);
- wyklucza się pomoc wywozową oraz pomoc preferującą krajowe towary i usługi względem przywożonych (zgodnie z pkt 4.2.2 lit. d) tymczasowych ram prawnych);
- pomoc może być przyznana nie później niż 31 grudnia 2010 r. (pkt 4.2.2 lit. e) tymczasowych ram prawnych);
- przepisy tymczasowych ram prawnych w zakresie nadzoru i sprawozdawczości będą przestrzegane (sekcja 4.7 ust. 59 tymczasowych ram prawnych).

Wobec powyższego Urząd uznaje, że zgłoszony środek pomocy jest niezbędny, odpowiedni oraz proporcjonalny jako narzędzie mające na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego EFTA, zgodnie z pkt 4.1 tymczasowych ram prawnych.

4. Wniosek

Na podstawie niniejszej oceny Urząd uznaje, że tymczasowy program pomocy o niewielkiej wartości, który władze norweskie planują wdrożyć, jest zgodny z przepisami tymczasowych ram prawnych oraz z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu jego art. 61.

Przypomina się władzom norweskim o obowiązku dostarczania corocznych sprawozdań z wdrażania programu, który to obowiązek wynika z części II art. 21 protokołu 3 w związku z art. 6 decyzji nr 195/04/COL.

Przypomina się również władzom norweskim, że wszelkie plany zmiany tego programu muszą być zgłaszane Urzędowi,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Urząd Nadzoru EFTA nie wnosi żadnych zastrzeżeń wobec tymczasowego programu pomocy o niewielkiej wartości w oparciu o art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Norwegii.

Artykuł 3

Jedynie wersja w języku angielskim jest autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia 20 maja 2009 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Per SANDERUD
Przewodniczący

Kurt JÄGER
Członek Kolegium

⁽¹⁾ W odniesieniu do dużych przedsiębiorstw zob. pkt 2.1 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. W przypadku MŚP zob. art. 1 ust. 7 w sprawie definicji ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.